

XT Eiendom AS
Sneltvedtåsen 7
3719 SKIEN

/Team kulturarv

Vår dato 09.06.2017
Deres dato
Vår referanse 17/00294-13
Deres referanse
Vår saksbehandler Sindre Arnkværn

RESULTAT AV ARKEOLOGISK REGISTRERING - Solbakken- Kjerkebukta – GNR/BNR 39/168 og 39/21 mfl - Porsgrunn kommune

Den regionale kulturminneforvaltningen i Telemark fylkeskommune har nå foretatt registrering i planområdet. Det ble ikke registrert automatisk fredete kulturminner som kommer i konflikt med tiltaket, jf. vedlagte rapport. Det ble imidlertid gjort funn av tre artefakter fra steinbrukende tid i den tidligere dyrka marka i søndre del av planområdet. Disse er lagt inn i Askeladden med Id 229433, men med status ikke fredet.

Dersom det under anleggsarbeid i området skulle dukke opp fredete kulturminner, må arbeidet straks stanses og fylkeskommunen varsles, jf. kulturminneloven § 8 andre ledd:

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på et automatisk fredet kulturminne på en måte som nevnt i § 3 første ledd, skal melding etter første ledd sendes med det samme og arbeidet straks stanses i den utstrekning det kan berøre kulturminnet. Vedkommende myndighet avgjør snarest mulig – og senest innen 3 uker fra det tidspunkt melding er kommet fram til vedkommende myndighet – om arbeidet kan fortsette og vilkårene for det. (...)

Meldeplikten oppstår når det oppdages automatisk fredete kulturminner som ikke var kjent på forhånd. Bestemmelsen legger et klart ansvar på tiltakshaver om å følge stanse- og meldeplikten. Tiltakshaver skal forsikre seg om at de som utfører arbeidet på stedet er kjent med stanse- og meldeplikten, men det er tiltakshaver selv som står ansvarlig for at fredete kulturminner ikke skades. Telemark fylkeskommune er rette adressat for en eventuell melding. Om det påvises automatisk fredete kulturminner er det Riksantikvaren som avgjør om arbeidet kan fortsette og vilkårene for det.

Vi anbefaler at meldeplikten innarbeides i fellesbestemmelsene i reguleringsplanen.

Vi viser til vedlagte regnskap for undersøkelsen, og ber med dette om at det betales for den registreringen som er blitt gjennomført. Faktura vil bli ettersendt.

Den regionale kulturminneforvaltningen anser med dette våre krav til reguleringsplanen i henhold til kml § 9 (undersøkelsesplikten) som oppfylt.

Vedlegg:

- Rapport
- Regnskap
- Timeliste

Postadresse:	Besøksadresse:	Sentralbord	Foretaksregisteret: 940 192 226
Postboks 2844		35 91 70 00	E-post: post@t-fk.no
3702 Skien			www.telemark.no

TELEMARK
fylkeskommune

- Kjørebok

Med vennlig hilsen

Sindre Arnkværn

Sindre.Arnkværn@t-fk.no
+47 35 91 72 52

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresse:

Sentralbord
35 91 70 00

Foretaksregisteret: 940 192 226
E-post: post@t-fk.no
www.telemark.no

/Team kulturarv

Vår dato 09.06.2017
Vår referanse 17/00294-13

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
XT Eiendom AS		Sneltvedtåsen 7	3719 SKIEN
Kopimottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Kulturhistorisk museum		Postboks 6762 St. Olavs plass	0130 OSLO

Regnskap oppsummering arkeologisk registrering

Telemark fylkeskommune						
Saksnr.	17/00294	Saksbeh.:	Sindre Arnkværn			
Prosjektnr.	0		0	Dato:	09.06.2017	
Sted/ gård, kommune	Solbakken, Kjerkebukta - Porsgrunn					
Tiltakshaver	XT-Bygg AS					
Adresse	Sneltvedtåsen 7, 3719 Skien					
TIMEKOSTNADER						
		timer		à kr		SUM
Forarbeid		4	kr	768	kr	3 072,00
	Budsjett	7,5		kr	5 760	
<i>Differanse</i>		3,5		kr	2 688	
Feltarbeid		25,5	kr	768	kr	19 584,00
			kr	1 024	kr	-
	Budsjett	35		kr	26 880	
<i>Differanse</i>		9,5		kr	7 296	
Etterarbeid		15	kr	768	kr	11 520,00
	Budsjett	15		kr	11 520	
<i>Differanse</i>		0		kr	-	
Sum timekostnader		44,5			kr	34 176,00
	Budsjett	57,5		kr	44 160	
<i>Differanse</i>		13		kr	9 984	
REISEUTGIFTER						
				Budsjett	Differanse	SUM
Reiseutlegg	Drivstoff og 3 bompasseringer	kr	297,00	kr	69,30	kr 227,70
Leiebil el. tilsvarende	leasingbil 3 døgn	kr	2 880,00	kr	720,00	kr 2 160,00
Sum reiseutgifter		kr	3 177,00	kr	789,30	kr 2 387,70
KJØP AV TJENESTER						
				Budsjett	Differanse	SUM
Gravemaskin		kr	-	kr	-	
Annet teknisk utstyr		kr	-	kr	-	
<i>Delsum</i>		kr	-	kr	-	kr -
Naturvitenskaplige analyser	antall			Budsjett	Differanse	
14C		kr	5 300,00	kr	5 300,00	
annet		kr	-	kr	-	
<i>Delsum naturvitenskap</i>		kr	5 300,00	kr	5 300,00	kr -
Andre konsulenttenester		kr	-	kr	-	
Sum kjøp av tjenester						kr -
Budsjett Differanse						
Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)						
Kulturhistorisk museum		kr	883,20	kr	883,20	kr -
Budsjett Differanse						
SUM REGNSKAP		kr	53 520,20	kr	16 956,50	kr 36 563,70

Rapport arkeologisk registrering

Solbakken-Kjerkebukta 17/00294
Gnr./bnr. 39/168 og 39/21 mfl.
Porsgrunn kommune

Rapport av Anne Margrethe
Scheffler
Dato: 08.06.2017

TELEMARK
fylkeskommune

Innhold

1. Bakgrunn og sammendrag.....	4
2. Hvorfor registrerer vi?.....	5
3. Området.....	6
3.1 Terrenget	8
3.2 Tidligere registrerte kulturminner	9
4. Metodebeskrivelse	10
5. Undersøkelsen	12
5.1 Deltagere og tidsrom	12
5.2 Strategi og valg.....	12
5.3 Gjennomføring	12
5.3.1 Overflateregistrering	12
5.3.2 Prøvestikking	13
6. Resultater og tolkninger.....	15
6.1 Id 229433 – Funnsteder for artefakter i flint, <i>ikke fredet</i>	15
7. Konklusjon.....	18
8. Vedlegg	19
8.1 Figurliste.....	19

I. Bakgrunn og sammendrag

I forbindelse med varsel om igangsetting av reguleringsplanarbeid for eiendommene Gbnr. 39/168 og 39/21 mfl., Bergsbygda i Porsgrunn kommune, gjennomførte Telemark Fylkeskommune en arkeologisk registrering i planområdet 15.05, 22.05. og 06.06.2017.

Hensikten med detaljreguleringsplanen er å regulere eiendommene til boligformål. Området er planlagt utviklet med en kombinasjon av frittliggende og konsentrert småhusbebyggelse.

Registreringen ble gjennomført ved overflaterregistrering og prøvestikking.

Det ble ikke registrert automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet. Det ble imidlertid gjort funn av tre artefakter fra steinbrukende tid på den tidligere dyrka marka sør i planområdet. Disse er lagt inn i Askeladden med Id 229433, men med status ikke fredet.

Figur 1. Flyfoto av planområdet som viser Id 229433 – funnsteder for artefakter i flint. Funnstedene er ikke fredet.

2. Hvorfor registrerer vi?

Kulturminner er alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, inkludert lokaliteter som det er knyttet historiske hendelser, tro eller tradisjoner til. Med *kulturmiljø* menes områder der kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng.

I kulturminneloven av 1978 og i forvaltning av kulturminner skilles det mellom automatisk fredete kulturminner og kulturminner fra nyere tid. I henhold til kulturminneloven er kulturminner som er eldre enn reformasjonen, dvs. år 1537, automatisk fredet (jf. § 4). I tillegg er samiske kulturminner eldre enn 100 år automatisk fredet. Kulturminneloven inneholder også bestemmelser knyttet til skipsfunn (jf. § 14). Dette er Norsk Maritimt Museums ansvarsområde. Alle former for inngrep i eller skjemming av automatisk fredede kulturminner er ikke tillat (jf. § 3).

Kulturminner som er yngre enn reformasjonen kalles kulturminner fra nyere tid. Slike kulturminner kan ha mer eller mindre stor verneverdi, men er i utgangspunktet ikke fredet. Om verneverdien regnes stor, kan imidlertid kulturminner fra nyere tid vedtaksfredes etter §§ 15, 19 og 20 i kulturminneloven, eller reguleres til bevaring i en arealplan.

For å få en oversikt over kjente automatisk fredete kulturminner i Telemark, kan du gå inn på *Kulturminnesok.no*.

§ 9. Undersøkelsesplikten

Ved planlegging av offentlige og større private tiltak plikter den ansvarlige leder eller det ansvarlige forvaltningsorgan å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som nevnt i § 3 første ledd, jfr. § 8 første ledd.

En regner med at kun omtrent ti prosent av automatisk fredete kulturminnene er kjent, men en fullstendig oversikt vil aldri kunne foreligge. For å kunne utføre de lovpålagte oppgavene som følger av kulturminneloven, innebærer dette at det regionale kulturminnevernet i de fleste tilfeller må undersøke områder som berøres av reguleringsplaner, byggeplaner og lignende. Dersom det blir registrert automatisk fredete kulturminner innenfor plangrensene, vil disse vanligvis bli regulert til *hensynssone*. Et annet alternativ er å søke om dispensasjon fra kulturminneloven for å kunne fjerne et kulturminne.

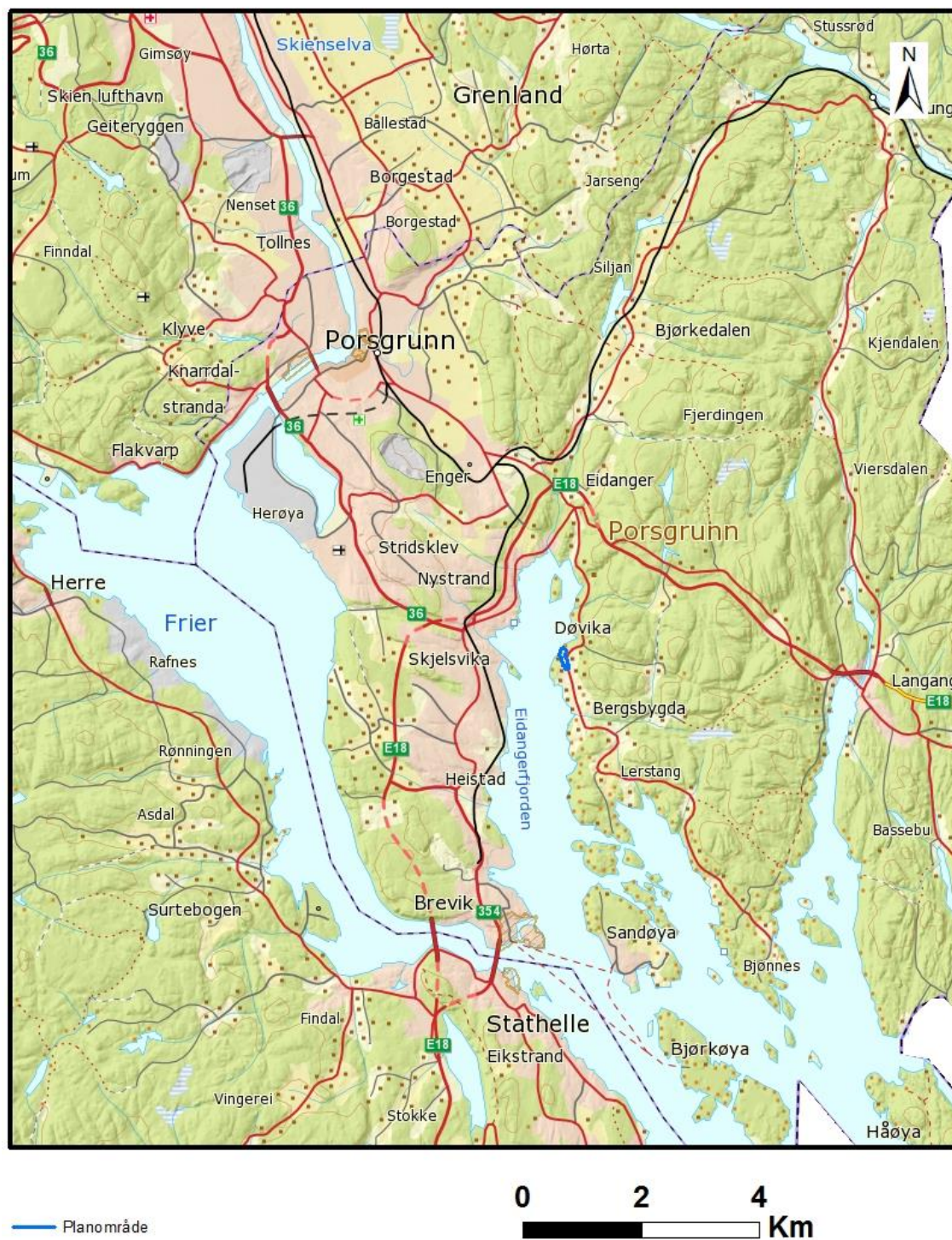
§ 10. Utgifter til særskilt gransking av automatisk fredete kulturminner

§ 10 i kulturminneloven sier hvem som skal dekke utgifter som følger av nødvendige arkeologiske undersøkelser om en slik dispensasjon blir innvilget. Utgifter til særskilt gransking av automatisk fredete kulturminner eller særskilte tiltak for å verne dem på grunn av tiltak som nevnt i §§ 8 og 9, bæres av tiltakshaveren. Når særlige grunner foreligger, kan departementet fastsette at utgiftene helt eller delvis skal dekkes av staten. Ved mindre private tiltak skal staten etter departementets bestemmelse dekke utgiftene, helt eller delvis, dersom disse blir urimelig tyngende for tiltakshaveren.

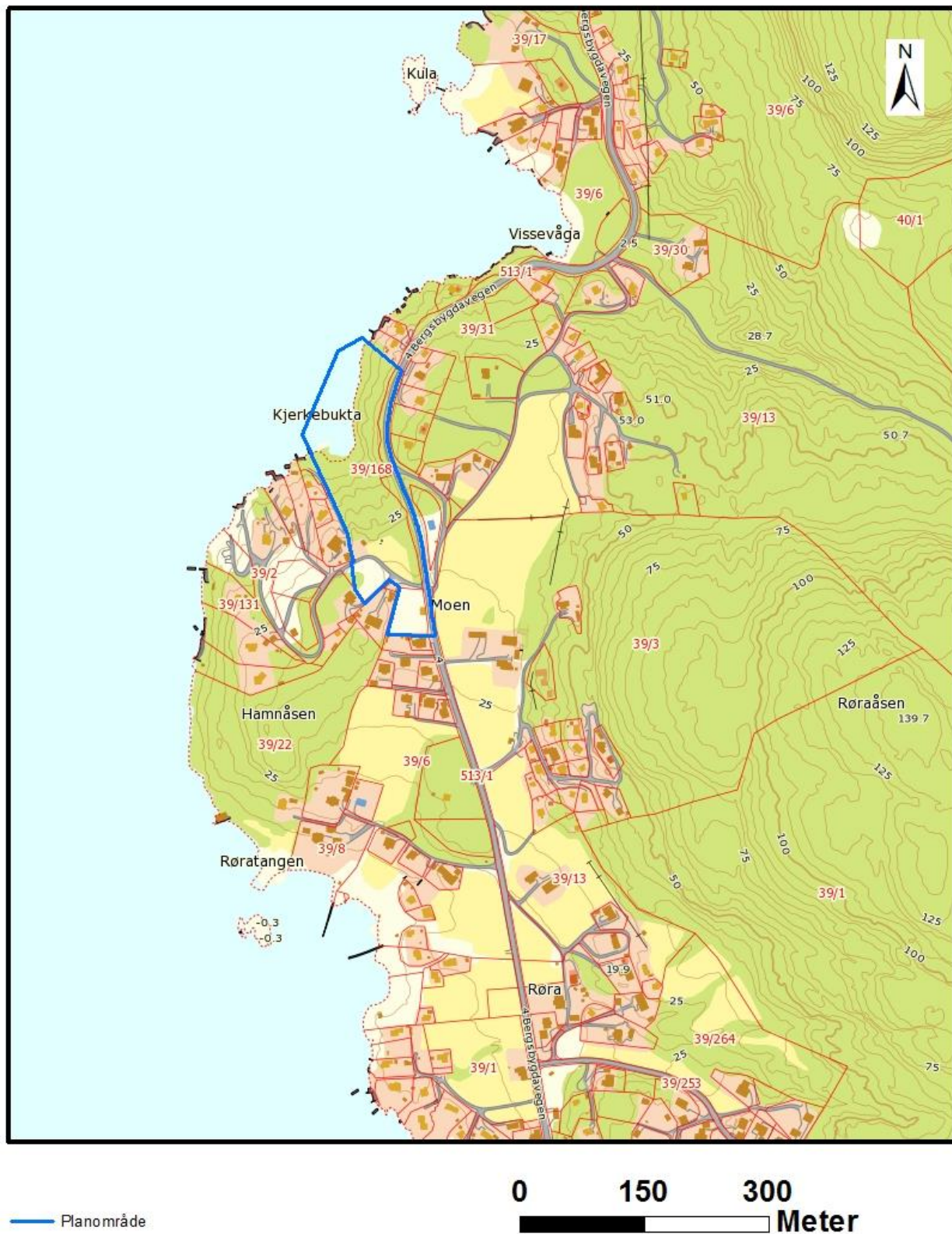
Departementet kan fastsette nærmere regler for gjennomføringen av bestemmelsene i første ledd.

3. Området

Planområdet ligger ved Kjerkebukta i Bergsbygda, om lag midt i Porsgrunn kommune. Reguleringsplanen omfatter eiendommene Gbnr. 39/168 og 39/21 m.fl., samt tilhørende veinett, og strekker seg fra Bergsbygdavegen og vestover ned mot sjøen.

Figur 2. Planområdet ligger ved Kjerkebukta i Bergsbygda, om lag midt i Porsgrunn kommune.

Figur 3. Planområdet omfatter, med unntak av et mindre bolig/fritidshus på Gbnr. 39/21, samt et uthus og en gammel utedo på Gbnr 39/168, et ubebygda område som strekker seg fra Bergsbygdavegen og vestover ned til sjøen ved Kjerkebukta i Bergsbygda, Porsgrunn kommune.

3.1 Terrenget

Eiendommen 39/168 utgjør mesteparten av planområdet og er i dag ubebygd, med unntak av et uthus og en gammel utedo. Det har imidlertid vært bebyggelse her tidligere. På Gbnr 39/21 står det et mindre, ubeboet bolig/fritidshus.

Søndre del av planområdet består av et større, tilnærmet flatt område, med bebyggelse/tidligere bebyggelse. Terrenget er nok relativt flatt fra naturens siden, men noe utplanering har trolig forekommet. Deler av flata har tidligere vært dyrka mark, men ligger i dag brakk. Det er påført en del grus og det kan se ut til at området benyttes til/tidligere brukt som parkering. I nordenden av flata er det en markant terrassekant og terrenget skråer her bratt nedover mot et lite skogholt. Skogholtet er bevokst med blandingsskog og skråer moderat til bratt ned mot sjøen og Kjerkebukta. Terrenget er her småkupert med enkelte større og mindre terrasser og en den rasstein.

Bergsbygdavegen utgjør planområdets østre grense. Fra veien og ned til sjøen er det i nordre del av planområdet svært bratt. Ved sørenden av planområdet er veien lagt i en skjæring. Det er ikke usannsynlig at masser fra denne skjæringa er blitt dumpet ned skråningen i planområdet. Skråningene er for øvrig blitt mye brukt til dumping av hageavfall gjennom tidene.

Fra flata er det flere mer eller mindre godt opptråkkede stier som snor seg ned mot sjøen.

Figur 4. Søndre del av planområdet består av et større, tilnærmet flatt område, med bebyggelse/tidligere bebyggelse. T.v.: Eiendommen 39/21. Tatt mot SØ. T.h.: Tidligere dyrka mark på 39/168. Tatt mot N.

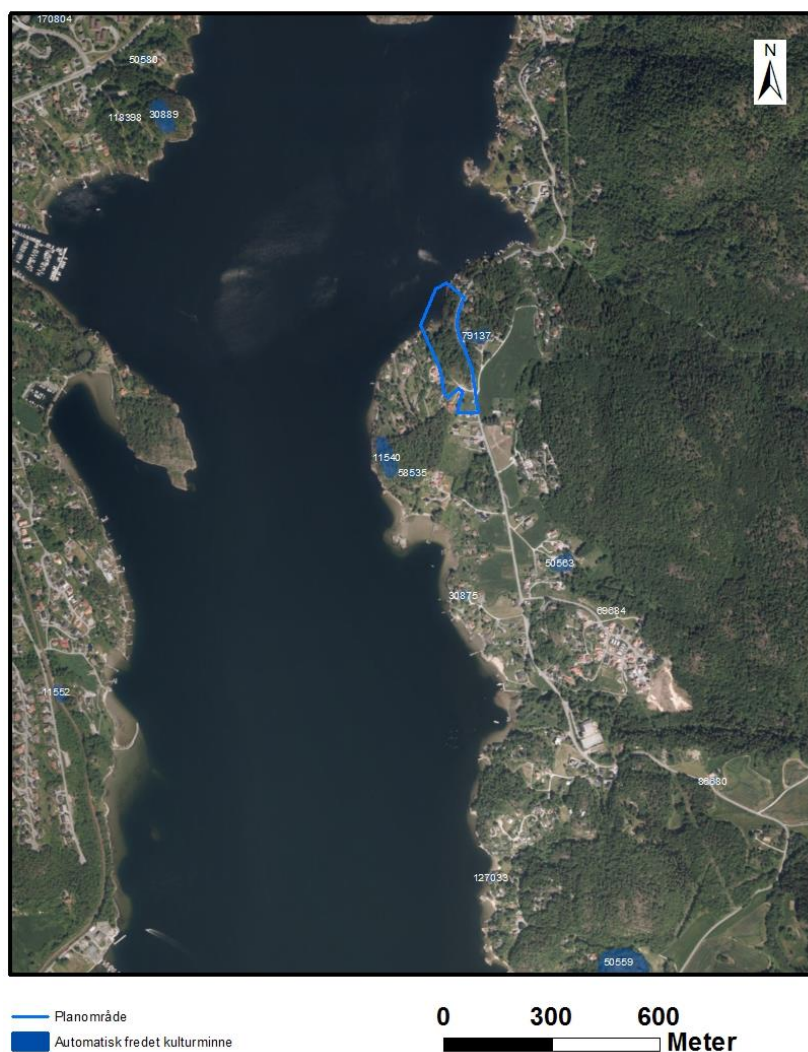
Figur 5. Fra terrassekanten i nordenden av den tidligere dyrka marka skråer terrenget bratt nedover mot et lite skogholt med enkelte større og mindre terrasser. T.v.: Flaten midt i bildet er trolig planert ut. I bakkant kan man se skråningen opp mot den tidligere dyrka marka. I bakgrunnen skimtes Bergsbygdavegen. Tatt mot V. T.h.: Det snor seg flere mer eller mindre godt opptråkkede stier gjennom skogholtet og ned til sjøen. Flaten på bildet ble antatt å ha potensial for funn fra steinalder, men det ble ikke funnet noe under prøvestikkingen. Tatt mot NØ.

Figur 6. T.v.: Kjerkebukta. Tatt mot SØ. T.h.: Fra Bergsbygdavegen er det svært bratt og ulendt ned mot sjøen, stedvis med store veifyllinger. Tatt mot SØ.

3.2 Tidligere registrerte kulturminner

Det er ikke tidligere registrert kulturminner i planområdet, verken automatisk fredete eller andre. Kartet under (figur 7) viser automatisk fredete kulturminner i nærhet til planområdet. Mange av ID-numrene på kartet viser til gravminner fra bronse-/jernalder.

Figur 7. Kart som viser automatisk fredete kulturminner i nærhet til planområdet. Mange av numrene viser til gravminner fra bronse-/jernalder.

4. Metodebeskrivelse

Registreringene ble utført ved hjelp av følgende metoder:

Visuell overflateregistrering

Visuell overflateregistrering benyttes for å påvise kulturminner som er synlige på overflaten. Metoden foregår ved søk gjennom terrenget for å påvise f.eks. gravminner, rydningsrøysler, kullgroper, fangstgroper med mer. Jordbor benyttes for å påvise kull eller steinstrukturer i grunnen.

Prøvestikking

Prøvestikk med spade er en metode for å kunne påvise spor etter bosetning og aktivitetsområder fra steinalder. Man åpner et område på ca. 40 x 40 cm, fjerner torva og graver ned til steril/uberørt grunn. Massene blir såldet i såld med 4 mm maskevidde, helst med bruk av vann, slik at eventuelle funn blir fanget opp. Stikkene graves i områder hvor undergrunn, topografi og eventuelt funnhistorikk tilsier sannsynlighet for bosetning i forhistorien.

Manuell prøvestikking kan også benyttes for å påvise eldre dyrkningslag i områder hvor det av ulike årsaker ikke er aktuelt å bruke gravemaskin, for eksempel i tett skog eller ved antatt gamle seteranlegg i fjellet. Metoden brukes også i forbindelse med undersøkning av kullgroper, kullmiler, tjæremiler og lignende kulturminner. I disse tilfellene er det først og fremst profilen, massenes karakter og en eventuell kullprøve som gir informasjon om kulturminnet, og det er ikke nødvendig å sålde massene.

Innmåling og dokumentasjon

Innmåling av prøvestikk ble gjort med Altus Connect og ArcPad programvare. Signalkvaliteten var RTK fix som ble oppnådd med CPOS.

Datering

Det finnes ulike metoder for å aldersbestemme et kulturminne; typologisk datering, C14-datering og strandlinjedatering.

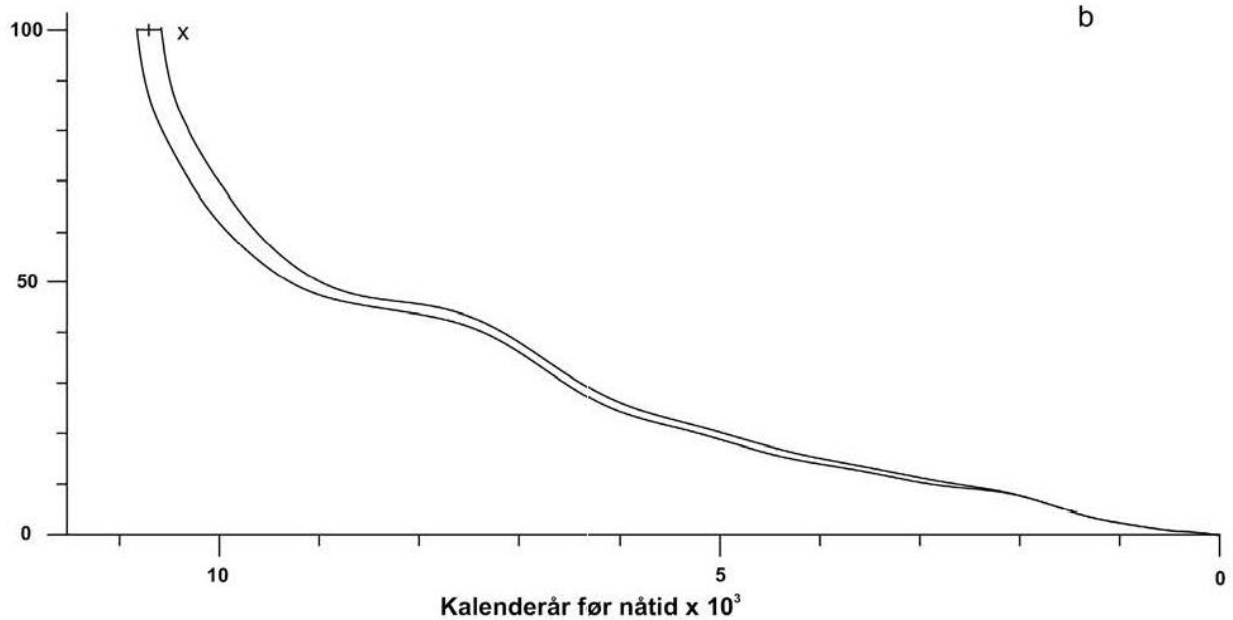
I en del tilfeller er det nødvendig å datere mer nøyaktig. Dette gjøres oftest ved hjelp av radiokarbondatering (C14-datering); det vil si naturvitenskapelige analyser av kullprøver som er tatt ut under feltarbeidet. Metoden bygger på det radioaktive ^{14}C karbonet som finnes i levende organisk materiale. Så lenge dyr og planter lever opprettholdes det et stabilt nivå av ^{14}C , men når disse dør avtar mengden med en halveringstid på ca. 5700 år. Ved å måle restinnholdet av ^{14}C er det derfor mulig å beregne alderen på bein, kull og annet organisk materiale.

Figur 8: Oversikt over de vanligste betegnelse på arkeologiske perioder.

Et annet hjelpemiddel er strandlinjekurver. Lokale strandlinjekurver kan både benyttes til å vurdere funnpotensial i et område og til å datere eventuelle funn; dersom en forutsetter at jeger- og fangstfolk i steinalderen bosatte seg nær sjøen. En kombinasjon av havstigning og landheving har medført at havnivået har endret seg gjennom hele forhistorien etter siste istid. Enorme mengder smeltevann fra innlandsisen førte til at havet steg. Samtidig begynte også det isfrie landet å heve seg etter hvert som trykket fra isen ble borte. Den svært kraftige landhevingen de første tusen årene etter istiden medførte at havet den første tiden trakk seg raskt

tilbake, før tempoet på tilbaketrekningen etter hvert ble langsommere. I Telemark ligger de førhistoriske strandlinjene derfor generelt høyere enn dagens havnivå, men utviklingen varierer fra område til område.

Figur 9. Ny revidert kurve for grensen Telemark-Vestfold. (Rolf Sørensen, Kari E. Henningsmoen, Helge I. Høeg og Veronika Gälman 2014. *Holocene landhevingsstudier i søndre Vestfold og sørøstre Telemark – Revidert kurve. I: Stine Melvold og Per Persson (red.) 2014. Vestfoldbaneprosjektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 1. Tidlig- og mellommesolittiske lokaliteter i Vestfold og Telemark, 36-47).*

5. Undersøkelsen

5.1 Deltagere og tidsrom

Undersøkelsen i felt ble gjennomført 15.05, 22.05. og 06.06.2017 av Anne Margrethe Scheffler. Rapportskrivningen ble gjennomført av Anne Margrethe Scheffler 07.-08.06.2017.

Det ble brukt 1 dagsverk mindre i felt enn budsjettet.

5.2 Strategi og valg

Fra tidligere vet man at Eidangerfjorden har vært et attraktivt sted for bosetning i steinalder. I yngre steinalder har den øvre delen av planområdet ligget relativt gunstig til, vendt ut mot fjorden i en liten bukt. Det er også kjent flere gravminner fra bronse- og/eller jernalder i umiddelbar nærhet til planområdet. Hovedfokuset for undersøkelsen var derfor å påvise eventuelle bosetningsspor fra steinalder, samt gravminner eller andre synlige kulturminner fra bronse-/jernalder.

5.3 Gjennomføring

Undersøkelsen ble foretatt i to trinn; først en overflaterregistrering av planområdet, deretter prøvestikking på utvalgte flater/områder.

5.3.1 Overflaterregistrering

Hele planområdet ble overflaterregistrert. Det ble ikke påvist synlige automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet.

Fra uthuset sørvest i planområdet og nedover terrenget til sjøen går det i dag en bred sti med enkelte partier som kan minne om en hulvei. Den virker imidlertid flere steder å være bygget opp, og tolkes derfor å være en nyere tids kjerrevei. I skogholtet nedenfor den store flata sør i planområdet er det flere mindre terrasser. Den største av disse ligger like nedenfor terrassekanten og inntil veifyllingen. Her står det en liten murrest. Flaten virker også være utplanert og bygget opp i forkant (mot nordvest). Muligens har det stått en bygning her tidligere. En del av stien/kjerreveien leder ned mot denne terrassen med murresten.

Figur 10. Fra uthuset sørvest i planområdet og nedover terrenget til sjøen går det i dag en bred sti med enkelte partier som kan minne om en hulvei. Den virker imidlertid flere steder å være bygget opp (se til høyre på bildet), og tolkes derfor å være en nyere tids kjerrevei. Tatt mot NØ.

5.3.2 Prøvestikking

I alt ble 5 områder/flater undersøkt ved prøvestikking med tørrsålding. Totalt ble det gravd 31 prøvestikk, hvorav 2 var positive (PS 1-2) og resten negative, se figur 11.

Skogholtet ble i utgangspunktet antatt å ha størst potensial for funn av uforstyrrede bosetningsområder fra steinalder. I alt ble tre terrasser undersøkt, uten at det ble gjort funn på noen av dem.

Sørvest i planområdet ble det gravd 5 prøvestikk i det som antas å være en gammel hage. Alle prøvestikkene var her negative.

Den store flaten som tidligere har vært dyrka mark ble i utgangspunktet tolket som så forstyrret at potensialet for funn av *uforstyrrede* automatisk fredete kulturminner ble ansett å være lite. Det ble likevel gravd noen prøvestikk spredt utover. Prøvestikkene bekreftet at massene var forstyrret. Matjorda var spettet og inneholdt flere steder påført grus. Likevel ble det funnet 3 flintartefakter, deriblant en tverrpil, i til sammen to prøvestikk, PS1 og PS2, med kun få meters avstand. Alle artefaktene lå i forstyrret matjord. Det ble prøvestykket tett rundt funnstedene uten at det ble gjort ytterligere funn. Prøvestikkene ble gravd strengt stratigrafisk for å undersøke om det kunne være funnførende lag under matjorda, noe som ikke lot seg påvise.

Funnene av flintartefaktene tolkes som å tilhøre et mulig bosetning-aktivitetsområde fra steinbrukende tid med usikker plassering av sentralområde. I og med at alle funnene lå i omrota matjord kan det ikke utelukkes at de har forflyttet seg et godt stykke fra opprinnelig kontekst. Det kan heller ikke utelukkes at massene er blitt påført. Området de ble funnet i er blitt brukt til dumping av hageavfall. Det er heller ikke umulig at flaten er utplanert. Dateringsmessig er det imidlertid samsvar mellom tytopologi (tverrpilen) og strandlinje (ca 30 moh), og funnene registreres derfor i Askeladden, men med status *ikke fredet*. Se for øvrig kap. 6.

Figur 11. Kart over planområdet med alle prøvestikk avmerket.

6. Resultater og tolkninger

Det ble ikke registrert automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet. Det ble imidlertid gjort funn av tre artefakter fra steinbrukende tid i den tidligere dyrka marka i søndre del av planområdet. Disse er lagt inn i Askeladden med Id 229433, men med status *ikke fredet*.

6.1 Id 229433 – Funnsteder for artefakter i flint, *ikke fredet*

Id 229433 – funnsted for avslag i flint, <i>ikke fredet</i>			
Gnr/bnr. 39/168	Hoh.: ca 30 m	Areal:	Datering: SM-TN
Funn og funnforhold			
<p>Funn av i alt 3 artefakter, hvorav 1 tverrpil, i 2 prøvestikk, PS1 og PS2. Alle artefaktene lå ca. 5-15 cm under markoverflaten i omrota matjord. Tverrpiler er et typologisk daterende element som knyttes til perioden fra siste del av eldre steinalder til første del av yngre steinalder.</p> <p>Matjordslaget var generelt på flaten ca. 20-30 cm dyp, sandblandet, tørr og med spetter av rødbrun sand. De rødbrune spettene tolkes som at undergrunnen er blitt pløyd opp eller på annen måte blandet seg i matjorda. Det ble funnet moderne søppel også i bunn av matjorda og enkelte steder inneholdt den påført grus. Under matjorda er det rødbrun sand over gul sand. Det ble ikke gjort funn i disse massene.</p> <p>Flaten er muligens utplanert og området hvor artefaktene ble funnet er blitt brukt til deponering av hageavfall. Det kan heller ikke utelukkes at matjorda er blitt påført. Bergsbygdavegen ligger i en skjæring like øst for funnstedene. Hvor massene fra denne skjæringen er deponert er uvisst. Det knytter seg derfor store usikkerheter til hvorvidt artefaktene ble funnet i kontekst eller ikke.</p>			
Lokalitetsbeskrivelse, avgrensing og datering			
<p>Funnstedene ligger i tidligere dyrka mark, nå større gressbevakst flate, hvor deler er påført noe grus og benyttes trolig som parkeringsplass. Nord for flaten er det en markant terrassekant. Fra terrassekanten skår terrenget bratt nedover mot nord-nordvest. Utfor denne kanten er det gjennom årene blitt deponert hageavfall. Rundt funnstedene er terrenget ellers flatt. Trolig er det mer eller mindre slik fra naturens side, men noe utplanering kan ikke utelukkes. Selve flaten er åpen, men med enkelte trær. Langs terrassekanten og Bergsbygdavegen, som ligger inntil flata i øst, er det i ferd med å bli tett vegetasjon.</p> <p>Funnene ble gjort i nordvestenden av flaten, nær terrassekanten som kan ha utgjort en liten strandvoll. At dagens form skyldes utplanering kan imidlertid ikke utelukkes. Få meter vest for funnstedene ligger det ei lita grop. Det ligger flere slike groper langs terrassekanten. Det ble ikke påvist kull i noen av dem og det er usikkert hvordan de skal tolkes.</p> <p>Det ble prøvestykket tett rundt funnstedene uten at det ble gjort ytterligere funn. Prøvestikkene ble gravd strengt stratigrafisk for å undersøke om det kunne være funnførende lag under matjorda, noe som ikke lot seg påvise.</p> <p>Tar man utgangspunkt i en strandlinje ca. 25 meter over dagens nivå har flaten ligget relativt gunstig til, vendt ut mot fjorden i en liten bukt. En strandlinje på dette nivået vil kunne gi en datering til overgangen mellom eldre og yngre steinalder (sen-mesolitikum/tidlig-neolitikum).</p> <p>Funnene av flintartefaktene tolkes som å tilhøre et mulig bosetning-aktivitetsområde fra steinbrukende tid med usikker plassering av sentralområde. Det knytter seg store usikkerheter rundt hvorvidt funnene lå i opprinnelig kontekst/nærhet til opprinnelig kontekst. Dateringsmessig er det imidlertid samsvar mellom</p>			

typologi (tverrpilen) og strandlinje (ca 25 moh), og funnene registreres derfor i Askeladden, men med status *ikke fredet*.

Funnliste						
Prøvestikk	Funndybde/ stratigrafi	Antall	Klassifisering	Materiale	Beskrivelse/kommentar	Sikkert slått?
PS1	5-15 cm, omrota matjord	1	Tverrpil	Flint	Laget av distalenden av et større avslag, har fremdeles rester av opprinnelig hengsel. Sidekant av opprinnelig avslag brukt som egg. Retusj langs begge av pilas sidekanter.	Ja
	5-15 cm, omrota matjord	1	Avslag	Flint	Medio. Har attributter.	Ja
PS2	5-15 cm, omrota matjord	1	Fragment med retusj	Flint	Medio. Fragment av noe større, mangler entydige attributter, men den er neppe mekanisk spaltet. Har et lite innretusjert (?) hakk og brukspor langs to sidekanter.	Sannsynlig

Figur 12. Funnstedene for artefakter i flint, Id 229433, markert med sirkel, ligger i nordvestenden av tidligere dyrka mark. Område er også blitt brukt til å kaste hageavfall, noe de ferske hjulsporene muligens kan vitne om. Tatt mot N.

Figur 13. Det ble prøvestukket tett rundt funnstedene uten at det ble gjort ytterligere funn. De brune flekkene er prøvestikk. Terrassekanten ligger rett bak PS2. Tatt mot N.

Figur 14. Kart over planområdet med Id 229433 – funnsteder for artefakter i flint.

7. Konklusjon

Det ble ikke registrert automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet. Det ble imidlertid gjort funn av tre artefakter fra steinbrukende tid i den tidligere dyrka marka i søndre del av planområdet. Disse er lagt inn i Askeladden med Id 229433, men med status *ikke fredet*.

SKIEN 08.06.17

Anne Margrethe Scheffler
Rapportansvarlig

8. Vedlegg

8.1 Figurliste

Figur 1. Flyfoto av planområdet som viser Id 229433 – funnsteder for artefakter i flint. Funnstedene er ikke fredet.....	4
Figur 2. Planområdet ligger ved Kjerkebukta i Bergsbygda, om lag midt i Porsgrunn kommune.....	6
Figur 3. Planområdet omfatter, med unntak av et mindre bolig/fritidshus på Gbnr. 39/21, samt et uthus og en gammel utedo på Gbnr 39/168, et ubebygde område som strekker seg fra Bergsbygdavegen og vestover ned til sjøen ved Kjerkebukta i Bergsbygda, Porsgrunn kommune.....	7
Figur 4. Søndre del av planområdet består av et større, tilnærmet flatt område, med bebyggelse/tidligere bebyggelse. T.v.: Eiendommen 39/21. Tatt mot SØ. T.h.: Tidligere dyrka mark på 39/168. Tatt mot N.....	8
Figur 5. Fra terrassekanten i nordenden av den tidligere dyrka marka skrår terrenget bratt nedover mot et lite skogholt med enkelte større og mindre terrasser. T.v.: Flaten midt i bildet er trolig planert ut. I bakkant kan man se skråningen opp mot den tidligere dyrka marka. I bakgrunnen skimtes Bergsbygdavegen. Tatt mot V. T.h.: Det snor seg flere mer eller mindre godt opptrukke stier gjennom skogholtet og ned til sjøen. Flaten på bildet ble antatt å ha potensial for funn fra steinalder, men det ble ikke funnet noe under prøvestikkingen. Tatt mot NØ.....	8
Figur 6. T.v.: Kjerkebukta. Tatt mot SØ. T.h.: Fra Bergsbygdavegen er det svært bratt og ulendt ned mot sjøen, stedvis med store veifyllinger. Tatt mot SØ.....	9
Figur 7. Kart som viser automatisk fredete kulturminner i nærhet til planområdet. Mange av numrene viser til gravminner fra bronse-/jernalder.....	9
Figur 8: Oversikt over de vanligste betegnelse på arkeologiske perioder.....	10
Figur 9. Ny revidert kurve for grensen Telemark-Vestfold. (Rolf Sørensen, Kari E. Henningsmoen, Helge I. Høeg og Veronika Gälman 2014. Holocene landhevingsstudier i søndre Vestfold og sørøstre Telemark – Revidert kurve. I: Stine Melvold og Per Persson (red.) 2014. <i>Vestfoldbaneprosjektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 1. Tidlig- og mellommesolittiske lokaliteter i Vestfold og Telemark</i> , 36-47).....	11
Figur 10. Fra uthuset sørvest i planområdet og nedover terrenget til sjøen går det i dag en bred sti med enkelte partier som kan minne om en hulvei. Den virker imidlertid flere steder å være bygget opp (se til høyre på bildet), og tolkes derfor å være en nyere tids kjerrevei. Tatt mot NØ.....	13
Figur 11. Kart over planområdet med alle prøvestikk avmerket.....	14
Figur 12. Funnstedene for artefakter i flint, Id 229433, markert med sirkel, ligger i nordvestenden av tidligere dyrka mark. Område er også blitt brukt til å kaste hageavfall, noe de ferske hjulsporene muligens kan vitne om. Tatt mot N.....	16
Figur 13. Det ble prøvestykket tett rundt funnstedene uten at det ble gjort ytterligere funn. De brune flekkene er prøvestikk. Terrassekanten ligger rett bak PS2. Tatt mot N.....	16
Figur 14. Kart over planområdet med Id 229433 – funnsteder for artefakter i flint.....	17

Telemark fylkeskommune

www.telemark.no

Postadresse:

Postboks 2844

3702 Skien

Besøksadresse:

Fylkesbakken 6

3715 Skien

Sentralbord:

35 91 70 00